

Alex Fuentes

Mannen, myten, Marxistarkivet

Följande är en intervju som publicerades i *Internationalen* 25/9 2020. Den var något förkortad (men upptog ändå ett helt uppslag). Det var inga viktigare saker som hade strukits, men eftersom vi här inte har några utrymmesbegränsningar så är de återinförda. Dessutom – och det är viktigare – har jag kompletterat med ganska många noter och en bilaga med lästips.

Intervjun består av två delar. Den första handlar om min politiska bakgrund, den andra om Marxistarkivet. / Martin F

Marxistarkivet har funnits sedan 2006 och drivs ideellt. Dagligen lägger eldsjälarna bakom detta jättearkiv ner 3-15 timmars arbete i projektet. Internationalen presenterar här den mångåriga rebellen Martin Fahlgren, som är en av grundarna.

Martin Fahlgrens politiska intresse väcktes under sista åren i gymnasiet (i slutet av 1950-talet). Det gällde då främst internationella frågor, såsom befrielsekriget i Algeriet, men också rasismen i USA, där hans stora jazz-intresse spelade stor roll.¹ Efter gymnasiet jobbade han några sommarmånader till sjöss, som jungman på en lastbåt som gick på sydstaterna i USA. Där fick Martin i praktiken se och uppleva hur svarta diskriminerades på ett hårresande sätt.

Hösten 1963 började han på universitetet i Umeå. Snart började han också läsa politisk litteratur: politiska ideologier (marxism, anarkism), ryska revolutionen, om Vietnamkriget och mycket annat.²

Första gången han röstade var vid riksdagsvalet 1964, det var SKP (kommunistpartiet) som fick rebellens röst. Martin har sedan dess aldrig (utom i ett EU-val) röstat höger om Vänsterpartiet. En vänstersinnad rebell.

1967 sökte Martin medlemskap i dåvarande VPK, men fick svaret att de inte hade någon lämplig grundorganisation i Umeå och hänvisade till ungdomsförbundet, Vänsterns Ungdomsförbund (VUF), som dock inte heller fanns i Umeå. Men senare kom han i kontakt med några VUF:are uppflyttade från Stockholm och en VUF-avdelning bildades.

Året 1968 fungerade som politisk tändvätska: Tet-offensiven i Vietnam, tennis-matchen mellan Sverige och det rasistiska Rhodesia i Båstad, majrevolten i Frankrike, kårhusockupationen i Stockholm, mordet på Martin Luther King och Robert Kennedy och givetvis Pragvåren, som krossades av den sovjetiska invasionen under hösten.

Den politiska temperaturen i Umeå steg snabbt. FNL-rörelsen, det maoistiska KFML och Clarté var redan väletablerade och de olika vänsterorganisationerna spelade tidigt stor roll i studentpolitiken. Vid den tiden kände sig Martin inte särskilt attraherad av maoismen. I stället drogs han snabbt in i VUF och invaldes i dess förbundsstyrelse.

¹ Det handlade främst om ”modern jazz” – där utgångspunkten var den bebop som tog form under 1940-talet, med artister som saxofonisten Charlie Parker, trumpetarna Dizzy Gillespie, Miles Davis och Clifford Brown, samt pianisterna Bud Powell och Thelonious Monk. Under 1950-talet kom ännu fler ”moderna” jazz-stilar – baserade på bebopen, representerade av Jazz Messengers och Modern Jazz Quintet, liksom artister som Miles Davis (igen), tenorsaxofonisterna John Coltrane och Sonny Rollins, pianisterna Bill Evans och Herbie Hancock, basisten Charlie Mingus ...

² Den politiska litteratur som jag slukade vid den tiden givetvis spelade stor roll för min politiska skolning, Tar upp den saken lite utförligare i en bilaga nedan.

En mycket intensiv och händelserik politisk period följde, med hårda politiska debatter och strider. Inte minst spelade strejkrörelsen, med gruvstrejken 1969-70 som höjdpunkt, en stor roll som inspirationskälla för många unga människor.

Fotot ovan, där jag håller armen på Ernest Hemingways axel (en bronsstaty), är taget hösten 2016 i Nobelpristagarens favoritbar *La Floridita* i Havanna.

VUF utvecklades snabbt i maoistisk riktning, även om det fanns de som stretade emot. Det resulterade i att VUF våren 1970 bröt med VPK och bytte namn till Marxist-leninistiska Kampförbundet (MLK), som ett halvår senare splittrades när Förbundet Kommunist (FK) bröt sig ur. Men Martin stannade i MLK.

Hösten 1970 flyttade Martin till Kiruna för att jobba med MLK och Vietnamrörelsen, samt vidareutveckla de kontakter som organisationen där upprättat med gruvarbetare, till stor del till följd av arbetet med det som kom att bli filmen om gruvstrejken: "Kamrater, motståndaren är välorganiserad". Mot slutet av 1970 började dock Martin och ett antal andra medlemmar utveckla kritik mot MLK:s politik.

Tillbaka i Umeå hösten 1971 drogs han med i hyreskampen som i början av 1972 skulle bli till en militant hyresstrejk.³ Samtidigt tog sig kritiken mot MLK allt fastare former. De kritiska kom i allt större utsträckning anse att den kinesiska revolutionen höll på att urarta. Tydliga tecken på det var högervändningen av utrikespolitiken och att Maos "efterträdare" Lin Biao plötsligt (i september 1971) förklarades ha dött i en flygolycka, när han med familj försökte fly till Sovjet. Under våren 1972 var Martin och andra mycket produktiva när det gällde att formulera sin kritik.

³ Denna behandlas av Björn Erik Rosin i artikeln [Hyresstrejken i Umeå](#) (i tidskriften *Västerbotten* nr 1 2010).

Men MLK-ledningen var inte intresserad av att föra någon debatt. Istället började ledningen utesluta oppositionella under hösten 1972. Många av de uteslutna gick under 1973 med i trotskistiska RMF. Detaljer om detta finns väldokumenterat i avdelningen om MLK på Marxistarkivet.⁴

Martin flyttade sedan till Göteborg och hamnade i redaktionen för tidskriften *Fjärde Internationalen*. Han fick även anställning på Volvos Torslandafabrik och jobbade där i cirka fem år och var aktiv i uppbyggnaden av den Fackliga oppositionen.

Samtidigt vaknade Martins intresse för Spanien och dess historia på allvar. Den sista striden mot Franco-diktaturen hade inletts i början av 1970-talet. I grannlandet Portugal störtades diktaturen 1974 och året därpå dog Franco. Klasskampen exploderade på hela den iberiska halvön. Martin och några andra kamrater försökte på olika sätt, bland annat genom att smuggla in tryckeriutrustning, stödja spanska trotskister, vilket föranledde flera bilresor. De tog sig in i Spanien flera gånger med hjärtat i halsgropen, med last som nog inte den spanska gränspoliserna skulle ha sett mellan fingrarna med om de hittat den.

Spaniensolidariteten och utvecklingen i Latinamerika (Kuba, Chile, Argentina) motiverade Martin Fahlgren att lära sig spanska, och han har fortfarande kvar kontakter med spanska kamrater som han lärde känna under 1970-talet.⁵

I slutet av 1980-talet avtog Martins politiska aktivitet, han passiviserades och lämnade dåvarande Socialistiska Partiet, och började intressera sig för datorer. Han kom också att jobba professionellt med datorer och datautbildning. En bit in på 2000-talet väcktes det politiska intresset åter till liv och tillsammans med Göran Källqvist beslöt han sig för att försöka kombinera de områden där han trodde sig kunna göra mest nytta: datorer och politisk skolning. Det blev upphovet till Marxistarkivet.

Hallå där, Martin Fahlgren!

Ett arkiv vet alla vad det är, men vad är ett Marxistarkiv?

– En lite utförligare programförklaring finns på webbplatsen.⁶ I korthet vill vi tillhandahålla texter om marxism, ekonomi, arbetarrörelsens historia med mera. Utgångspunkten är anti-stalinistisk, men icke-sekteristisk, vilket betyder att vi publicerar även sådant som vi inte politiskt håller med om, men som vi tycker är viktigt att känna till, debattera och lära av.⁷

Hur många dokument finns samlade, ungefär?

– Uppskattningsvis mellan 6500 och 7000 texter.

Vad avgör vad som arkiveras?

– Vi försöker ha en bred inriktning. Grundvalen är ett stort antal ”klassiker”, givetvis alla mer kända, men även ett stort antal andra. Viktigt är också historien, som upptar stor plats: arbetarrörelsen, den antiimperialistiska kampen, revolutionerna och utvecklingen i Sovjet, Kina, Kuba och så vidare. Men även mer aktuella frågor. Och naturligtvis får vi bidrag utifrån: artiklar, tips och förslag.

Från en idé tills att ett dokument är på plats...hur går det till?

– Det varierar. Vi bevakar vänsterpressen, svensk och viss utländsk. Eller så får vi kännedom

⁴ Se [Om MLK-oppositionen](#), samt dokumentsamlingarna [Debatt om Kinas utrikespolitik](#) och [Debatt om strategi och taktik](#).

⁵ Vistelserna i Spanien resulterade i en del skriftliga rapporter, t ex [Rapport om Spanien \(1978\)](#), som huvudsakligen handlar om den spanska arbetarrörelsen och vänstern.

⁶ Se [Vad är Marxistarkiv?](#)

⁷ Se även tillbakablickern [Marxistarkivet ett år](#) och intervjun [Ett arkiv fullt av marxistiska klassiker!](#) från tidningen *Offensiv* 14/1 2010.

om en intressant artikel eller bok. Om den är på ett utrikiskt språk, då undersöker vi möjligheten att få den översatt – om du som läser detta vill hjälpa oss med detta så är vi tacksamma om du hör av dig.

När det gäller produktiva författare som Ernest Mandel och Trotskij så har Marxistarkivet sett till att det översatts betydligt fler texter än vad som tidigare funnits i tryckt form.⁸ Och den viktiga historikern Pierre Broué är det vi som introducerat i Sverige.⁹ Andra exempel är Hal Drapers utomordentliga arbete i fem delar om *Karl Marx' revolutionsteori*,¹⁰ och Harold Isaacs klassiska *Den kinesiska revolutionens tragedi*.¹¹ Och när det gäller Kina skulle jag även vilja tipsa om Maurice Meisner...¹²

Den ryska revolutionen och utvecklingen av Sovjet har fått stort utrymme – just nu håller vi på att publicera en svensk översättning av historikern Moshe Lewins viktiga arbete om den sovjetiska tvångskollektiviseringen 1928-30.¹³

The screenshot shows the homepage of Marxistarkiv.se. At the top, there are navigation links for 'Nyheter (2-4 mån)', 'Senaste nytt', 'Sök', 'Länkar', and 'Hjälp'. Below this is a large banner image of a crowd. The main content area is titled 'Välkommen till marxistarkiv.se!' and contains a welcome message and a tip for users of Internet Explorer. Below this is a section for 'Aktuella frågor. Här finns texter, dokument etc som rör aktuella ämnen.' The main heading is 'Marxistiskt arkiv'. The text below discusses the platform's focus on Marxist theory and practice, and its stance on Stalinism. It includes a section titled 'Vartför är vår plattform anti-stalinistisk?' with two points: 1) Stalinism has missjudged and spoiled the revolution, and 2) Stalinism has discredited socialism.

⁸ De internationellt kända författarna finns under rubriken [Författare \(internationella\)](#) med underavdelningar (ordnade i bokstavsordning).

⁹ Se [Verk av Pierre Broué](#) (i tidsordning)

¹⁰ Se [Hal Draper](#).

¹¹ H Isaacs: [Den kinesiska revolutionens tragedi](#).

¹² M Meisner: [Mao Zedong – Ett politiskt och intellektuellt porträtt](#) och [Maos Kina och efteråt](#).

¹³ M Lewin; [Bönderna och sovjetmakten: 1928-1930. En studie av kollektiviseringen i Sovjetunionen](#)

En avdelning som jag personligen är mycket stolt över är den om spanska inbördeskriget, som innehåller såväl många tidsdokument som viktiga historiska arbeten.¹⁴ Men vi följer givetvis också aktuella frågor – Corona-krisen, USA, Vitryssland, klimatkrisen ...

Finns det något liknande i Norden?

– Nej inte vad jag vet. Internationellt finns Marxist Internet Archive (MIA), som är mångspråkig men som bara publicerar verk av författare som är döda och inte alls tar upp aktuella frågor och debatt.

Förstår du vidden av vad du/ni lyckats åstadkomma?

– Uppriktigt sagt inte. Men bland annat via mail från olika håll så vet jag att webbplatsen även utnyttjas av forskare i Sverige och övriga Norden Och vi ser att Marxistarkivet nämns och refereras i många artiklar och böcker.

Bilaga: Läsvärda böcker m m

Jag har här inte strävat efter att göra en mer eller mindre fullständig redovisning av litteratur som kan vara av intresse – det skulle kräva en hel bok. I stället har jag begränsat mig till sådant som spelade roll för min egen politiska skolning och utveckling under åren 1968-72 och som jag tror kan ha en del att ge även dagens vänsterintresserade. Det mesta av den redovisade litteraturen finns dessutom på marxistarkivet

Som många andra i slutet av 1960-talet slukade jag i stort sett allt som jag kunde komma åt. Det gällde givetvis vänsterpressen, såsom *Clarté*, *Gnistan*, *Marxistiskt forum*, *Zenit*, *Kommentar*, *Tidsignal*, *Vietnambulletinen*, *Mullvaden* ..., men faktiskt inte dåvarande VPK-pressen (*Ny Dag* och *Norrskensflamman*), vilket nog var ganska typiskt för hela den nya radikala vänster som växte fram vid den tiden – VPK framstod inte som särskilt attraktivt för dåtidens radikala ungdomar – det hängde delvis samman med VPK:s ansträngda relationer till den framväxande FNL-rörelsen¹⁵, och givetvis den uppblussande sino-sovjetiska konflikten.

Mycket utgjordes av ”klassiker”, som arbeten av Marx/Engels, Lenin, Rosa Luxemburg och lite senare Trotskij, vilka alltså är av intresse, men de tänker jag inte orda mer om här. I stället tänker jag ta upp böcker av annat slag. Många av dem rörde historiska frågor och den anti-imperialistiska och anti-kapitalistiska kamp som fördes världen över, särskilt i den tredje världen.

En svensk journalist/författare som idag verkar glömd, men som jag uppskattade mycket, var Victor Vinde. Han skrev om flera av dåtidens konflikthårdar och politiska stormar, såsom [Revolution i Algeriet](#) (1958 om det där pågående befrielsekriget), [Vietnam – det smutsiga kriget](#) (1966) och [Rapport från Kina](#) (1966, i början av den kinesiska kulturrevolutionen).

Ingen i dåtidens vänster kunde undgå att intressera sig för Vietnamkriget, som också gav upphov till en rik litteratur. Förutom Victor Vindes bidrag (se ovan) bör nämnas [Vietnam - Hökens år](#) (1966) av den svenska journalisten Sven Öste. En annan bok, som hade en helt annan karaktär, var statsvetaren/ krigskorrespondenten Bernard B. Fall, med *Vittne i Vietnam* (1967), som är en samling artiklar från 1954-1966. Den gav inblickar i händelser och problem

¹⁴ Se [Spanska inbördeskriget](#) och dess underavdelningar (bl a [Böcker om](#) och [Artiklar om](#)).

¹⁵ Se t ex skriften [Vpk, vuf och vietnamrörelsen](#). Den svenska FNL-rörelsen (DFFG) var mycket viktig för framväxten av den nya svenska vänstern. Men DFFG var ingen oproblematiserad framgångssaga, utan drabbades av motsättningar och kriser som även påverkade den övriga vänstern. Jag (MF) gjorde för ett antal år sedan ett försök att kritiskt granska denna rörelse. Det blev 3 delar: [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 1](#), [del 2](#) och [del 3](#).

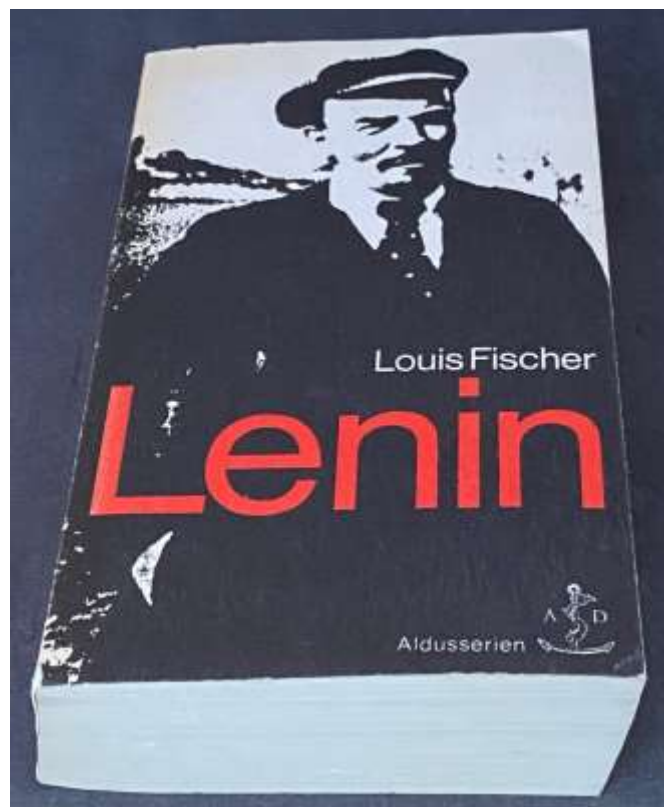
som den vanliga bevakningen av Vietnamkriget inte tog upp – för exempel, se [De franska kommunisterna och Indokina](#) och artikeln ”Kris i norr” i [Jordreformen i Nordvietnam](#)

Vietnam var inte den enda plats där det skedde omvälvande saker under 1960-talet. Bland de mer omskakande händelserna var den fruktansvärda massakern på kommunister, fackföreningsmedlemmar m m 1965 i Indonesien – det rörde sig om storleksordningen 1 miljon döda. Ytterligare en svensk journalist bör nämnas i detta sammanhang, nämligen Einar von Bredow (själv född i Indonesien), med boken [Omvälningen i Indonesien](#) (1969).

En bok, som mot bakgrund av Vietnam-kriget, den kubanska revolutionen, Indonesien-massakern osv, försökte göra en mer övergripande studie av USA:s roll i världspolitiken var [Från Jalta till Vietnam. En kritisk granskning av USA:s utrikespolitik](#) av David Horowitz (det faktum att han själv senare lämnade vänstern är en annan historia). Den hade stor betydelse för skolningen och radikaliseringsen av vänsteraktivister kring 1970.

Men de som drog revolutionära slutsatser av dåtidens världspolitiska händelser och de politiska studierna, kunde inte undgå att även intressera sig för de ryska och kinesiska revolutionerna, och de som stod i ledningen för dessa revolutioner.

Till dags dato har det skrivits mängder av biografier om de stora revolutionärerna – teoretiker och politiska aktivister. En del av dem är utmärkta, andra mindre bra. Innan 1970 fanns det dock inte så många att välja mellan, men i detta sammanhang vill jag framhålla två som jag hade stor glädje och nytta av: Louis Fischers [Lenin](#) (1964) och Stuart R. Schrams [Mao Tse-tung](#) (1966). Det bör påpekas att ingen av dessa författare var revolutionär.

Fischer hade varit pro-stalinist, men blev desillusionerad med den stalinistiska ”kommunismen” (kring 1945) och verkade därefter som föreläsare vid Princeton-universitetet, med Sovjet som specialitet. Han var således inte marxist när han skrev Lenin-biografin, men hans kunskaper i ämnet är ovedersägliga och trots att boken innehåller en del anti-kommunistiska slängar, är den mycket läsvärd och faktamässigt för det mesta mycket tillförlitlig.

Schram var fysiker (!) och statsvetare, med Kina som specialintresse. Hans arbeten om Kina och Mao är alla av hög klass, detta i motsats till mycket annat som skrevs om Kina och maoismen från 1960-talet och fram till slutet av 1980-talet. Mao-biografin skrevs redan 1966 (Mao dog 1976), så därför kunde inte Schram göra en helhetsbedömning av Mao, men i motsats till mycket annat som skrevs om Mao av maoister vid den tiden så ger Schrams biografi en någorlunda nyanserad bild av Mao.¹⁶

Det faktum att Schram höll en viss distans till Mao bidrog till att jag aldrig blev offer för den fullständigt blinda Mao-dyrkan som många inom den maoistiska vänstern drabbades av. Jag kan bara hålla med den svenske kinakännaren Göran Leijonhufvud när han, i sin självbiografiska bok *Pionjär och veteran – 50 år med Kina* (2014), skriver:

Jag tror att Stuart Schrams böcker gjorde två saker med mig. Han frilade spännande och avvikande drag hos Mao som ökade mitt min nyfikenhet på den kinesiske ledaren... Samtidigt gjorde Schrams lugna akademiska sätt att analysera och problematisera Maos budskap att jag ändå fick en viss distans till denna starka ledargestalt... Jag har nog Schram att tacka för att jag inte blev en bokstavstroende maoist som sprang omkring och viftade med den lilla röda på gatorna hemma i Stockholm – såsom ett antal jämnåriga vänster-intellektuella gjorde. (a.a., s. 78)

Kulturrevolutionen i Kina fungerade som en stor inspirationskälla för maoister. Men tyvärr var mycket som då skrevs om kulturrevolutionen mer eller mindre okritiskt. Ett undantag är [Maos kulturrevolution](#) av Munthe-Kaas och Gittings (1969), som förstås inte gick hem bland maoisterna, men som jag uppfattade som ganska så befriande när jag läste den.¹⁷

Från 1970 blev det alltmer uppenbart att Maos Kina utvecklades åt fel håll, vilket bidrog kraftigt till att jag började ifrågasätta maoismen. Detta behandlas i intervjun ovan, så den frågan lämnar jag därhän här.

Men den kinesiska revolutionens urartning var inget unikum – även den sovjetiska hade uppenbarligen gått snett, vilket invasionen av Tjeckoslovakien 1968 var *ett* symptom på. Dessutom hade Sovjet och Kina råkat i luven på varandra. För att förstå varför och hur detta kunde ske, var det nödvändigt att närmare studera de båda revolutionerna.

Det stod ganska snart klart att stalinismens seger i Sovjetunionen och de konsekvenser detta fick för den kommunistiska världsrörelsen var av avgörande betydelse för utvecklingen. En starkt bidragande orsak till att jag och många andra kom fram till en sådan slutsats, var paradoxalt nog den aggressiva anti-trotskyistiska kampanj som den maoistiska ledningen i De Förenade FNL-grupperna igångsatte 1970, bl a via skriften *Trotskyismen, fronterna och vietnamrörelsen*, formellt utgiven av Uppsala FNL-grupp. Skriften fick dock inte stå oemotsagd, utan det författades flera motskrifter och kritiska artiklar, som på ett övertygande sätt visade att *Trotskyismen...* var späckad med lögn om Trotskij och den trotskyistiska rörelsen, lögn som härrörde från stalinismen. Och detta medförde att maoismen och stalinismen allt mindre framstod som seriösa alternativ för en revolutionär socialist.¹⁸

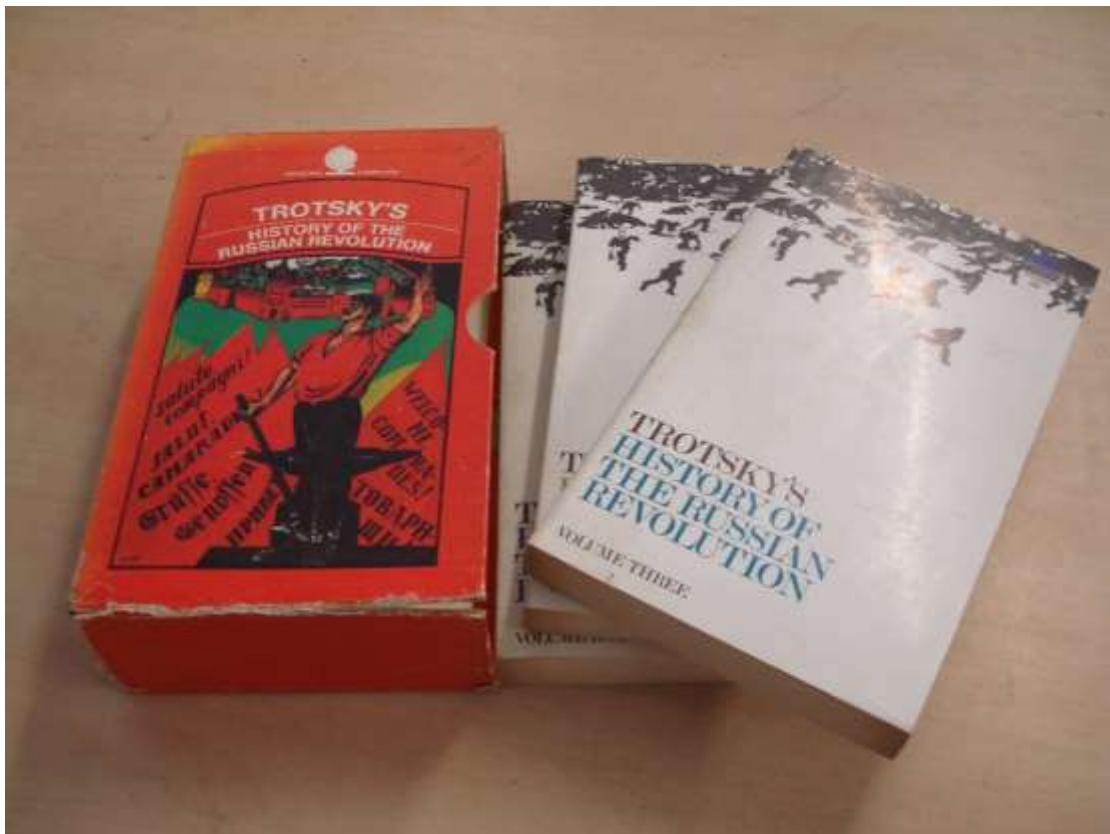
¹⁶ Schram skrev senare fler, mer kritiska, arbeten om Mao och maoismen, se t ex [Mao Tse-tungs tänkande](#).

¹⁷ Senare har det framkommit mycket läsvärt om Mao och kulturrevolutionen, se t ex [Mao och kulturrevolutionen](#) av Philip Short och [Mao Zedong – Ett politiskt och intellektuellt porträtt](#) av Maurice Meisner.

¹⁸ Denna debatt finns samlad på marxistarkivet, se [Debatten om "Trotskyismen, fronterna och vietnamrörelsen"](#). Men det tar inte slut med det: 1972 följde SKP:s bokförlag upp DFFG-broschyren med boken *Marxism eller trotskyism.*, skriven av samma författarduo som broschyren. Den boken blev till ytterligare en bumerang, när Kenth-Åke Andersson grundligt gjorde upp med den i ett specialnummer av tidskriften *Fjärde Internationalen* nr 7/8 1972, se [Inledning till Lögnens renässans](#). För de som ordentligt satte sig in i denna debatt fanns ingen tvivel om vilka som hade sanningen på sin sida.

När det gällde förståelsen för *vad* som var fel med stalinismen och maoismen, och den historiska process som lett fram dit, så kan man inte negligera Isaac Deutscher. Hans artiklar och böcker fram till hans död 1967, intar en hedersplats när det gällde att under svåra förhållanden hålla en revolutionär marxism vid liv. Här bör särskilt nämnas hans Trotskij-trilogi ([Den väpnade profeten](#), [Den avväpnade profeten](#) och [Den förvisade profeten](#)), men även böcker som [Den ofullbordade revolutionen 1917-1967](#).

Det finns ytterligare ett verk som bör nämnas i detta sammanhang och som fungerade som en viktig inspirationskälla. Det är en *marxistisk* historik över den ryska revolutionen, som gav en helt ny och fördjupad insikt och förståelse för denna revolution och dess ekonomiska, sociala, klassmässiga och politiska förutsättningar, liksom det historiska förloppet. Det jag tänker på är Trotskij's *Ryska revolutionens historia*, som jag 1972 läste på engelska. Detta arbete (som består av 3 delar och som Trotskij slutförde 1930) finns sedan 1988 på svenska.¹⁹ Inget annat arbete om den ryska revolutionen når tillnärmelsevis upp till samma höga nivå, inklusive litterärt. Det är närmast tragiskt att många inom den socialistiska vänstern, pga av antitrotskistiska eller andra fördomar, inte tagit del av detta utomordentliga arbete, som rekommenderas varmt till alla som vill förstå den ryska revolutionen och dess drivkrafter.

Ovan, den upplaga som jag plöjde igenom

Vi är nu framme vid 1972-3. Stalinismen och maoismen framstod inte längre som verkliga revolutionära alternativ. Och den historiska utvecklingen under åren därefter skulle tillhandahålla en mängd belägg på detta: Skärpningen av den sino-sovjetiska konflikten, Pol Pots mördarregim, kriget mellan Kampuchea och Vietnam, det kinesiska militära angreppet på Vietnam, sammanbrottet för och återupprättandet av kapitalismen i Sovjet och östblocket, liksom den kinesiska "kommunistiska" regimens återupprättande av kapitalismen – allt detta fick fatala konsekvenser även för de traditionella kommunistpartierna i hela världen.

¹⁹ Finns på marxistarkivet: [Ryska revolutionens historia del 1](#), [del 2](#) och [del 3](#)

Stalinismens och maoismens kris och ”realsocialismens” sammanbrott har eftertryckligt bekräftat att den brytning och uppgörelse som undertecknad och många med mig gjorde i början av 1970-talet var berättigad och att det var det enda sättet att undgå det politiska haveri som blev oundvikligt för de som vägrade förstå vart det hela bar hän och som därför följde med de ruttnande, sjunkande skeppen ner i djupet.

5/10 2020

Martin F